

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vanitas Vanitatum Consideratione Seria Evanescens

Bellegambe, François

Insulis, 1681

Consideratio X. Vnum bonum, omne bonum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51072](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51072)

CONSIDERATIO X.

VNUM BONVM, OMNE BONVM.

I. **M**Ihi autem adhærere Deo bonum est. (a) Hoc est totum bonum. Vultis amplius? Doleo volentes. Fratres, quid vultis amplius? Deo adhærere nihil est melius. (b) Qui autem adhæret Deo, unus spiritus est: (c) in Deo manet, & Deus in eo. (d) Verè beatus, cujus Dominus Deus ejus, (*) solus bonus, (e) omne bonum; (f) atque adeò, Dei unius boni & omnis boni amore & possessione, unum est cum Deo ipso, & ipse Deus mirabili & amabili planè consortio. Talis enim est quisque, qualis ejus dilectio. Terram diligis? Terra es. Deum diligis? quid dicam? Deus es. Ego dixi, inquit, Dii estis. (Ps. 81.) (g) Ne igitur dederis cor tuum vanitati,

(a) Ps. 72. (b) *Augustin. ibi.* (c) 1. Cor. 6. (d) 1. Ioan. 4. (*) Ps. 143. (e) Luc. 18. (f) Exod. 33. (g) *August. in 1. Ioan. hom. 2.*

160 CONSIDERATIO X.

neque dispergas animam tuam in multis. Unum namque necessarium est (Luc. 10.) & quidquid extra illud appetitur, inane est. Deus enim unum est, in quo est omnium bonorum, & pulchrorum, ac desiderabilium plenitudo. (h) Ipse est, qui replet in bonis desiderium tuum. (i) Bonum tuum quære, ô anima. Nemo bonus, nisi unus Deus (Marc. 10.) Summum bonum, hoc est bonum tuum. Quid ergo deest, cui summum bonum bonum est? Erige spem tuam ad bonum bonorum omnium. (k) Quale bonum? omnis boni bonum, unde omne bonum: bonum, cui non addatur quid sit nisi ipsum bonum. Bonum simplex; ipsum bonum, ex quo cuncta sunt bona. (l) Quale bonum, quis dicat? Ecce non possumus dicere, & non permittimur tacere. Ergo si non possumus dicere, & præ gaudio non permittimur tacere, nec loquamur, nec taceamus. Quid ergo faciemus, non loquentes & non tacentes? Jubilemus. Jubilemus Deo salutari nostro (Ps. 94.)

(h) *Dion. Carthus. præcordiali.* [i] Ps. 102,

(k) *August. ibi.* (l) *Idem in Ps. 26,*

UNUM, OMNE BONUM. 161

Jubilate Deo omnis terra. (Ps. 97.)

Quid est, Jubilate? Deferte vocem ineffabilem gaudiorum vestrorum, & ructate in eum lætities vestras. (m)

Ergo, *Anime mi*, dic Deo tuo, dic summo bono tuo, Ecce cognovi, quoniam

Deus meus es. (n) Magna scientia,

magnæ divitiæ cordis, magnum lumen oculi interioris, magna fiducia

securitatis: Ecce scivi quia Deus meus es tu. Noli extra eum aliquid ab eo

quærere, ipse tibi sufficiet. Quantumvis sis avarus, sufficit tibi Deus.

Etenim avaritia terram quærebat possidere totam, adde & cœlum; plus

est qui fecit cœlum & terram. (o)

Excelsior cœlo est: (p) Terra autem scabellum est pedum ejus. (q) Ideò pe-

nitens ardens Dei sui amore *Psaltes David*, cœlo ipso superior, canit: Quid enim

mihi est in cœlo, & à te quid volui super terram? Defecit caro mea, &

cor meum: Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum. (r) Eligant a-

lii militiam, alii advocacionem, alii diversas variasque doctrinas, alii ne-

(m) Idem in Ps. 102. (n) Ps. 55. (o) Augustin. ibid. (p) Job. 11. (q) Matth. 5. (r) Ps. 72.

162 CONSIDERATIO X.

gotiationem, alii agriculturam. Iſtas partes ſibi faciant de rebus humanis: clamet populus Dei, Pars mea Deus meus. Non ad tempus pars mea, ſed pars mea Deus in ſæcula. Aurum etſi ſemper habuero, quid habeo? Deum ſi ſemper haberem, quàm magnum bonum haberem? Huc accedit, quia Deus ſeipſum mihi promittit, & id me in æternum habiturum promittit. Tantum habeo, & nunquam non habeo. Magna felicitas pars mea Deus. Quamdiu? In ſæcula. Quomodo? Ecce vide quomodo illum amavit. Fecit cor caſtum, Deus cordis mei. Gratis jam amatur Deus. Non ab illo petitur aliud præmium. Qui aliud præmium petit à Deo, & propterea vult ſervire Deo, carius facit quod vult accipere, quàm ipſum à quo vult accipere. Quid ergo? Nullum præmium Dei? Nullum præter ipſum. Præmium Dei, ipſe Deus eſt. Hoc amat, hoc diligit. (f) Ipſum ſolum amat, gratis amat, quia in ipſo habet omnia, quia per ipſum facta ſunt omnia. (t) Excita te nunc

(f) *Auguſt. in Pf. 72. verſ. 25.* (t) *Idem in verſ. ſeq.*

UNUM, OMNE BONUM. 163

anima mea, & erige totum intellectum tuum, & cogita quantum potes, quantum & quale sit illud bonum, quod Deus est. O ! qui hoc bono fruetur, quid illi erit, quid illi non erit? (u) Habent & hæc ima delectationes : sed non sicut Deus meus, qui fecit omnia; quia in ipso delectatur justus, & ipse est delitiæ rectorum corde. (x) Idcirco super omne aurum, & argentum, & lapidem pretiosum, es mihi charior, Deus meus. (y) Deus meus es tu, & confitebor tibi : Deus meus es tu, & exaltabo te. (z) Tibi dixit cor meum, exquisivit te facies mea : faciem tuam Domine requiram. (aa) Satiabor, cum apparuerit gloria tua. (bb) Interea, ad te, Domine, levavi animam meam : (cc) Sitivit in te anima mea. (dd) Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum : ita desiderat anima mea ad te Deus. (ee) Qui autem biberit ex aqua, quam tu dabis ei, non sitiet in æternum. Domine da mihi

(u) Idem Manual. c. 33. (x) L. 2. Confess. c. 5.
 [y] Solil. c. 19. [z] Ps. 117. (aa) Ps. 26. (bb) Ps. 16. (cc) Ps. 24. (dd) Ps. 62. (ee) Ps. 41.

hanc aquam. (ff) Da mihi te, Deus meus. Hoc scio, quia malè mihi est præter te, non solum extra me, sed & in meipso; & omnis copia, quæ Deus meus non est, egestas est. (gg) Sic beatus Apostolus dicit, Et erit Deus omnia in omnibus (1. Cor. 15.) Avare, audi me: Quid tibi sufficit, si Deus tibi non sufficit? (hh)

II. Redite prævaricatores ad cor (Isa. 46,) & inhærete illi qui fecit vos. State cum eo, & stabitis. Requiescite in eo, & quieti eritis. Quò itis in aspera? quò itis? Bonum quod amatis, ab illo est. Sed quantum est ad illum, bonum est & suave. Sed amarum erit justè, quia injustè amatur deserto illo, quidquid ab illo est. Quò vobis adhuc & adhuc ambulare vias difficiles & laboriosas? Non est requies, ubi quæritis eam. Quærite quod quæritis: sed ibi non est, ubi quæritis. Beatam vitam quæritis in regione umbræ mortis: Non est illic. Quomodo enim beata vita, ubi nec vita? (a) Clarè Isaias, Iudæos alloquens,

(ff) Ioan. 4 (gg) August. l. 13. Confess. c. 8.

(hh) Idem ad fratres in Eremito serm. 50.

(a) August. l. 4. Confess. c. 12.

UNUM, OMNE BONUM. 165

ab uno & summo bono ad terrena sese a-
vertentes : Popule meus , qui te bea-
tum dicunt , ipsi te decipiunt , & viam
gressuum tuorum dissipant. (b) Et
Psalmes regius : Beatum dixerunt popu-
lum , cui hæc (terrena , prospera sæculi
hujus , quæ proximè antè enumeraverat)
sunt. (c) Sed qui dixerunt ? interrogat
Augustinus ; (d) & respondet verbis ejus-
dem prioris Psalmi : Filii alieni , quo-
rum os locutum est vanitatem. (e) Quid
autem veridicus , quid sapiens David ? Bea-
tus populus , cujus Dominus Deus e-
jus. (f) Ad illum igitur properemus,
in quo est summum bonum. Ipse
est , de quo clamat Amos Propheta
(cap. 5.) Exquirite Dominum. Ipse
est summum bonum , qui nullius in-
diget , & abundat omnibus. (g) O a-
nima mea , quid occuparis circa plu-
rima supervacuè , & semper in his
eges ? Intende , & ama hoc unum
optimum bonum , in quo omne bo-
num , & sufficit. (h) Avare , ecce ha-
bes omnia. Omnia quæ amas , ut
non impediaris à Christo , contemne ;

(b) Isa. c. 3. (c) Ps. 143. (d) In Ps. 55. (e) Ps.
143. (f) Ibid. (g) Amb. lib. 3. epist. ep. 11.
(h) Albert. Magn. de adharendo Deo c. 9.

166 CONSIDERATIO X.

& ipsum tene, in quo possis omnia possidere. (i) Quem possidendi delectat ambitio, Deum qui possidet omnia quæ creavit, expeditâ mente possideat, & in eo habeat, quæcumque habere sanctè desiderat. (k) *Attende Deo, anima mea, attende tibi.* Tale bonum est Deus, ut nemini eum deserenti benè sit; & in rebus à Deo factis, tam magnum bonum est natura rationalis, ut nullum sit bonum, quo beata sit, nisi Deus. (l) Amato, quod amando carere nequeas, id est, Deum, (m) Excute mentem, exerce avaritiam tuam, prætende quantum potes, & dilata cupiditatem tuam; non quicumque, sed Omnipotens dixit, Pete quod vis.... Nihil invenies carius, nihil invenies melius, quàm ipsum qui fecit omnia. Ipsum pete, qui fecit; & in illo & ab illo habebis omnia quæ fecit. Omnia cara sunt, quia omnia pulchra sunt: sed quid illo pulchrius? Fortia sunt: sed quid illo fortius? Et nihil magis vult dare quàm se. Si aliud invene-

(i) *August. to. 10. hom. 34.* [k] *Prosper l. 2. de vita contempl. c. 16.* (l) *August. de natura boni c. 7.* (m) *Guigo Carthus. meditat. c. 17.*

UNUM, OMNE BONUM. 167

ris melius, pete. Si alia petieris, injuriam facies illi, & damnum tibi, preponendo illi quod fecit, cum velit seipsum tibi dare, qui fecit. In hoc amore dixit illa anima quædam: Tu es pars mea Domine. Eligant sibi, qui volunt, quid possideant; faciant sibi partes de rebus: Pars mea tu es; te elegi. (n) Cur ergo per multa vagaris homuncio, querendo bona animæ tuæ & corporis tui? Ama unum bonum, in quo sunt omnia bona; & sufficit. Desidera simplex bonum, quod est omne bonum; & satis est. Quid enim amas caro mea? quid desideras anima mea? Ibi est, quidquid amas; ibi est, quidquid desideras. (o) Cum omnia non amentur, nisi quia bona sunt; pudeat hominem, eis inhærendo, non amare bonum ipsum, unde bona sunt. (p) Non enim monemus, ut nil ametis; sed monemus, ne mundum ametis, ut eum, qui fecit mundum, liberè ametis. Obligata enim anima amore terreno, quasi viscum habet in pennis, volare

(n) *August. in Ps. 34 conc. i.* (o) *August. Manual. c. 34.* (p) *Laur. Justinian. Lign. vitæ de Charit. c. 8.*

non potest : (q) Quales impetus habebas ad mundum, tales habebas ad artificem mundi. Num vobis dicitur, Nihil ametis ? Absit. Pigri, mortui, detestandi, miseri eritis, si nihil ametis. Sed quid ametis, videte. (r) O Deus cordis mei ! ô pars mea Deus in æternum ! (s) Quidquid mihi præter illum est, dulce non est. Quidquid mihi vult dare Dominus meus, auferat totum, & se mihi det. (t) Ecce Deus meus, & omnia. Quid volo amplius, & quid felicius desiderare possum ? O lapidum & dulce verbum, sed amanti Verbum, non mundum, nec ea quæ in mundo sunt, Deus meus & omnia ! Intelligenti factis dictum est, & sæpè repetere iucundum est amanti &c. (u) Utinam Deus solus occuparet interiora tua ! (x) Solus Deus explebit desiderium tuum : in solo Deo veram requiem invenies. (y) Beatus sanè esses, si toto corde dicere posses : O quantum

(q) *August. in ps. 12 v. proœmio.* (r) *Aug. in ps. 31. Præfat.* (s) *Ps. 72.* (t) *August. in ps. 26.* (u) *Th. à Kemp. de imit. l. 3. c. 34.* (x) *Lud. Bloffius Parad. anim. fidel. p. 1. c. 14.* (y) *Id. ibid. c. 15.*

VNUM, OMNE BONUM. 169

tum bonum possideo, cùm Deus meus, qui mihi magis est ego, quàm ego ipse sim; adeò immensam gloriam, immensaquæ bona possidet! nam illum revera pro meo magis habeo ac teneo, quàm unquam quidquam habui & tenui. (z) O utinam verè cum Psalte regio dicere Deo possim, Tuus sum ego. (aa) Facilis vox & communis videtur, sed paucorum est. Satis rarus est enim, qui potest dicere Deo, Tuus sum. Ille enim dicit, qui adhæret Deo totis sensibus, qui aliud cogitare non novit. Ille hac voce utitur, qui potest dicere Domino, Ostende nobis Patrem, & sufficit nobis. (Joan. 14.)..... Qui verè dicit: Tuus sum; audit à Domino, Meus es. (bb) Portio mea Domine. (cc) Cui portio Deus, totius possessor est naturæ. (dd) Omnia de nihilo qui fecit, is omnia solus:

Quod Deus ex nihilo fecit, id omne nihil.

III. Inquirentes Dominum non
H

(z) Id. sacelli animæ p. 1. s. 3. (aa) Ps. 118.
(bb) Ambros. in Ps. 118. Serm. 12. (cc) Ps.
118. (dd) Ambros. ibi serm. 8.

minuentur omni bono. (a) Id est: non habebunt minus quàm omne bonum, scilicet Deum, qui erit omnia in omnibus (1. Cor. 15.) (b) Quia rem quærunt infinitam, quæ major est ipsorum desiderio, juxta illud 1. Joan. 3. Major est Deus corde nostro: ii non minuentur omni bono, quia summo bono inhærentes, in eo habent omnia bona. (c) Audi unum ex illis inquirentibus Deum, & adherentibus Deo, Tobiam seniore, documenta, quibus filium sanctè instruebat, sic concludentem: Noli timere, fili mi: pauperem quidem vitam gerimus, sed multa bona habebimus, si timuerimus Deum, & recesserimus ab omni peccato, & fecerimus benè. (d) Audi Apostolum: Sicut egentes, multos autem locupletantes. (e) Cùm hoc diceret, nihil habebat Apostolus: omnia sua dimiserat, nullas diuitias possidebat. Et quid secutus ait? Quasi nihil habentes: & ipsum nihil habere, quasi Apostoli erat. Et omnia possidentes. Ibi non dixit, quasi. Quasi

(a) Ps. 33. (b) Hugo Cardin. ibi (c) Bellarm. ibi
(d) Tob. 4. (e) 2. Cor 6.

VNUM, OMNE BONUM. 171

egebat; non autem quasi, sed verè multos ditabat. Quasi nihil habebat; non autem quasi, sed verè omnia possidebat. Vnde verè omnia possidebat? Quia omnium Creatori adhærebat. (f) Qui vult ergo esse dives, non hercat parti, & totum possidebit: illi inhæreat, qui totum creavit. (g) Ita S. Ignatius Martyr, omnibus terrenis nudus, uni Christo, summo bono adhærebat. Nunc incipio, inquit, Christi esse discipulus, nihil de his, quæ videntur, desiderans. (h) Sic S. Paulinus omnia bona in se habuit, quia Christum amavit. (i) Et ipsemet scribens Severo: Veni, inquit, ad nos, & si potes, advola. Nihil habemus, nisi Christum. Et vide, si nihil habeamus, qui Christum habemus. (k) Divitiæ meæ, inquit S. Ludovicus, Christus: desint cetera; omnis copia quæ Deus meus non est, mihi inopia est. S. Francisco Assisiati familiaria erant hæc verba, & longæ contemplationis materia, Deus meus, & omnia. S. Patri Ignatio in ecstasi fre-

H ij

(f) August. in Ps. 48. conc. 2. (g) Id. ibid. conc. 1. (h) Ep. ad Rom. (i) Vranus apud Sur. 22. Jun. (k) Ep. 5.

quentes erant hæ voces : Domine, quid volo, aut quid velim extra te, Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum? S. Franciscus Paulanus sic uni adharebat summo bono, ut nihil nisi ejus charitatem spiraret animus, cor erucaret. B. Magdalena de Pazzis summi illius boni amorem vehementissimè cupiebat, contentâ voce in omnes orbis partes, inque ipsos inferos protendere. Magno Indiarum Apostolo, Francisco Xaverio, solus sufficiebat Deus; quo sic replebatur, ut tunicâ de more ab æstuanti pectore manibus diductâ, hanc identidem vocem iteraret, Sat est Domine; sat est. Nec minùs Deo suo plenus erat S. Philippus Neri, cujus cor tanto summi illius boni æstuabat ardore, ut cum intra fines suos contineri non posset, illius sinum, contractis atque elatis duabus costulis, mirabiliter Dominus ampliauerit. In uno Deo omne & summum bonum consistere, præclare docuit, & reipsa professus est Angelicus Doctor Thomas: Neapoli cum ad imaginem Crucifixi vehementiùs oraret, hanc vocem audiuit: Benè scripsisti de me, Thoma, quam ergo mercedem accipies? Cui ille: Non aliam Domine, nisi teipsum.

VNUM, OMNE BONUM. 173

Mercedem enim uerò dignam Deo remuneratore, dignam tantâ talis viri meritorum amplitudine; mercedem, de quâ Dominus Abrahamo: Ego merces tua magnanimis. (1) Idem petijt B. Ioannes Pennensis Ordinis S. Francisci: Apparens ei Christus Dominus dixit: Fili mi, pete quod vis, & dabitur tibi. Cui Ioannes: Domine nihil aliud volo præter te: Quid enim mihi est in cœlo, & à te quid volui super terram? (m) Tale debet esse desiderium nostrum, talis petitio. Desiderium nostrum (iustorum) omne bonum est: (n) Restat enim illis desiderandus Deus: jam non amant terram: amant enim, qui fecit cœlum & terram; amant, & nondum cum eo sunt. Desiderium enim differtur, ut crescat; crescit, ut capiat. Non enim parum aliquid daturus est Deus desideranti; aut parum exercendus est ad capacitatem tanti boni. Non aliquid Deus quod fecit, daturus est, sed seipsum qui fecit omnia. (o) Domine, Moyfi desiderio æstuanti,

H iij

(1) Genes. 15. (m) Wading. Ann. Min. ad an. 1271. n. 9. (n) Proverb. 11. (o) August. in Ps. 83.

174 CON. X. VNUM, OMNE BON.
& oranti, ostendi sibi gloriam tuam,
respondisti: Ego ostendam tibi omne
bonum (Exod. 33.) Et, O Domine,
ubi est omne bonum, nisi in vultu
tuo? Unde & David eodem ardens de-
siderio, Adimplebis me, inquit, lætitiã
cum vultu tuo (Ps. 15.) Ignosce,
Domine, ignosce: impatiens est ad te
cor meum, vultum tuum requiro,
exquiro faciem tuam semper; per
temetipsum ne avertas faciem tuam à
me. (Ps. 26.) (p) Confige, Dilecte
mi, & transuerbera cor meum acutis-
simo dilectionis telo, ut ego amore
tui salubriter langueam. Omnia transi-
toria mihi vilescant; tu solus placeas,
solus incomparabili pulchritudine me
lætifies. (q) Vivit apud te semper
bonum nostrum: & quia inde averfi
sumus, peruersi sumus. Revertamur
jam Domine, ut non auertamur: quia
vivit apud te sine ullo defectu bo-
num nostrum, quod tu ipse es. (r)
Cùm inhæsero tibi ex omni me, nus-
quam erit mihi dolor & labor; &
viva erit vita mea, tota plena te. (s)

(p) *Guilielm. Abbas in Meditat.* (q) *Ludov. Blo-
seus Parad. an. fidel. par. 2. Endolog. amator. 4.*
(r) *Aug. l. 4. conf. c. 16.* (s) *L. 10. confess. c. 28.*